

Носатов І. А., студент 6 курсу
факультету № 2 НАВС

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ

Для визначення актуальності теми, слід просто поглянути у вікно та збагнути що глобалізація сучасного світу відкриває широкі можливості для прискорення економічного зростання, покращення і підвищення рівня життя, взаєморозуміння між різними культурами в окремих державах і цілих регіонах нашої планети. Однак, зворотню стороною глобалізації є її істотний і специфічний внесок у: 1) високий рівень і своєрідну структуру злочинності у світі та окремих країнах; 2) сукупність причин та умов злочинності та її різновидів; 3) особливості особи злочинця; 4) виникнення нових форм та видів суспільно небезпечної діяльності; 5) розширення специфічної сфери злочинності у кримінальному законодавстві; 6) транснаціоналізацію злочинності (особливо організованої і терористичної); 7) вимушене розширення міжнародного співробітництва у боротьбі з транснаціональною злочинністю; 8) зміст та організацію запобігання злочинності. Організована злочинність ніколи не залишається у межах кордонів лише однієї держави, з часом вона неминуче набуває міжнародного або транснаціонального характеру, що має своїм закономірним наслідком глобалізацію кримінального суспільства. Ігнорування цього вже у найближчій перспективі може призвести до нищівної поразки цивілізованого людства у боротьбі зі злочинними засобами та людьми, бажаними їх придбати. Сюди слід віднести і негативний вплив сім'ї, однолітків, місцеві традиції [1, с. 73].

Розбудова потужного підґрунтя для ефективної протидії транснаціональній злочинності в умовах глобалізованого світу потребує зближення і координації криміналістичних досліджень, посилення міжнародної співпраці вчених різних наукових шкіл і країн, всезагальної інтенсифікації наукової діяльності, якою згідно зі ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визнається інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових

знань. Наука, у свою чергу, повинна орієнтуватися на потреби практики та інтереси підвищення ефективності діяльності. Адже криміналістична теорія впливає із криміналістичної практики і не має інших цілей, ніж обслуговування цієї практики.

З урахуванням викладеного, погоджувався В. Ю. Шепітьков який зазначив що, актуальними для нових умов таких завдань криміналістики, як: взаємопроникнення криміналістики й практики правозастосовчих органів; впровадження інновацій у практичну правозастосовчу діяльність; розроблення новітнього «продукту» криміналістики для практики; уніфікація наукових криміналістичних рекомендацій та їх адаптація для практики застосування; створення спільних науково-практичних колективів для розроблення криміналістичних рекомендацій або виконання спільної діяльності. [2, с.34] Згенеровані знання слід творчо осмислювати і застосовувати для досягнення криміналістичних цілей з огляду на те, що всі відомості, які становлять інформаційне відображення злочинного діяння, інформаційно - структурні основи розслідування, є інформацією, яка необхідна для забезпечення найбільш оптимального розкриття і розслідування злочинів.

В ній, за твердженням Є. О. Центрова, особливо значимими є чотири основні елементи - суб'єктна, предметно-віктимна, модальна і об'єктна інформація. В інформаційній структурі основи розслідування, крім того, включають ще два більш загальних види інформації - доказову та орієнтуючу, а також враховують способи фіксації і передавання інформації (вербальні, графічні, предметні). Відтак, щоб сформувати нову конкретну методику розслідування, необхідно розгорнути не тільки теоретичне дослідження, але й отримати нові емпіричні знання [3, с.65-72]. Деякі рекомендації подекуди вже втілені в життя. Наприклад, протягом 1996- 1997 рр. наукові працівники лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІВПЗ ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України під час дослідження проблем, пов'язаних з використанням досягнень науки і техніки у боротьбі з окремими видами тяжких злочинів проти особи і, насамперед, вбивствами на замовлення, розбійними нападами, злочинами терористичної спрямованості, викраденням людей, у тому числі дітей,

розробили концепцію та структуру науково-прикладної програми досліджень, здійснили узагальнення слідчої та судової практики (75 кримінальних справ) та сформували спеціалізований банк даних [4, с.38]. Це дозволило виявити залежності між окремими елементами криміналістичної характеристики неочевидних вбивств і розробити інформаційно-аналітичну систему «СПРАВА», яка дозволяє на підставі первинної інформації з місця виявлення трупа будувати найбільш ймовірні версії щодо обставин події злочину. Є очевидним, що такі дослідження повинні здійснюватися безперервно, адже " одна із найбільш нагальних проблем сьогодення полягає в тому, що діяльність органів кримінальної юстиції в епоху інформаційного суспільства характеризується високою інформаційною ємністю, постійною необхідністю в отриманні й обробленні великих обсягів даних і підтриманні раніше отриманих відомостей в актуальному стані. В основу розробки криміналістичної характеристики основою виступає індуктивний метод пізнання, коли дослідник переходить у розвитку знання від окремих, одиничних фактів до узагальнень, від окремих спостережень до загальних висновків. Індуктивна модель наукового знання склалася в межах філософії емпіризму, згідно з якою єдиним джерелом достовірності знання про світ слугує наш досвід [5, с. 121]. За переконанням Ф. Бекона, індукція, тобто рух від конкретних випадків, щодо яких ми маємо досвід, через абстрагування до узагальнень, - це єдиний можливий спосіб отримання наукового знання.

Отже кінцевою метою спільної науково-практичної діяльності повинно стати створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи правоохоронних органів України та міжвідомчого інформаційно-аналітичного комплексу аналізу і прогнозування рівня злочинності та правопорушень, орієнтованого на кардинальне підвищення рівня ефективності боротьби з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю. Після апробації пілотної версії цієї системи в окремо взятих регіонах України, та після відповідного доопрацювання - в межах цілої держави, позитивний досвід її використання може бути запропонований до впровадження у діяльність органів кримінальної юстиції іноземних країн, розвиток яких відбувається в подібних умовах.